

Poesislingan i Klagstorp

Barns lärande och medskapande i
landsbygdsutveckling

Poesislingan i Klagstorp

Barns lärande och medskapande i
landsbygdsutveckling

Leaderprojekt 2023

Projekt- och processledning:

Maria Glawe, föreningen Sustainable Poetry

Felicia Olofsson, Tillväxtavdelningen Trelleborgs kommun

Sammanställning: Maria Glawe, 2024

Illustrationer: Nikki Schmidt

Foto: Privat

Projektet har genomförts med stöd av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling – samarbete mellan Leader Söderslätt, Trelleborgs kommun och föreningen Sustainable Poetry.

Innehåll

Inledning	4
Barnen blir inbjudna till poetisk medborgardialog - om att främja demokrati lärande	5
Författarbesök och kreativ workshop	8
När det oväntade inträffar	9
Det kom ett brev från författaren	11
Invigning av poesislingan	12
Hållbar poesi på landsbygden	14
Sustainable Poetry	16
Referenser	18

Inledning

Människor ska kunna bo, verka och må bra på landsbygden i alla livets skeden
(Landsbygdsstrategi för Trelleborgs kommun - Utveckling som främjar en kommun i balans. s. 5).

Hållbar landsbygdsutveckling med barnen i fokus

”Under vårterminen 2023 skrev vi dikter som skulle bli poesislingan i Klagstorp. Det ingår i kommunens satsning på landsbygden. Om du startar vid Klagstorps skola kan du gå en liten runda i vår by och läsa våra dikter som handlar om bland annat vänskap, natur och miljö. Genom att skriva dikter blir våra röster hörda och vi har mycket viktigt att säga.” - Elever, åk 4

I samband med Världspoesidagen 2024 och den årliga poesifestivalen i Trelleborg berättade elever i åk 4 om poesislingan i Klagstorp. Den är en del av Trelleborgs kommuns arbete med barns medskapande i hållbar utveckling på landsbygden.

”I skolan lär vi oss för livet...” Eleverna berättade med stort engagemang om lärandet och glädjen när de fick vara med och skapa poesislingan. De fick lära sig om hållbar utveckling, läsa och skriva poesi med författaren Tove Berggren och samarbeta med varandra och med omgivande samhällsaktörer för att skapa ett gemensamt resultat. För en nyfiken publik förmedlade eleverna några dikter och uppmuntrade alla att ta sig ut på landsbygden och uppleva poesislingan. De berättade även om den festliga invigningen som engagerade hela skolan. Mer om det finns att läsa längre fram i texten.

Barnen blir inbjudna till poetisk medborgardialog - om att främja demokrati lärande

Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet (LGR22).

Elevernas medskapande i poesislingan i Klagstorp handlar om att göra närsamhället till en viktig del i hållbarhetsundervisningen och demokrati lärandet. Eleverna närmade sig hållbarhetsfrågorna utifrån ett demokratiskt förhållningssätt. I den demokratiska processen fick elevernas olika tankar och idéer mötas och utmanas och alla röster var välkomna. De fick också övning i att komma överens om vilka idéer de skulle arbeta vidare med under det kollaborativa diktskapandet. Det var således flera grundläggande demokratiska principer i fokus samtidigt; delaktighet, öppenhet, jämlikhet och samarbete. Inom ramen för ett verkligt och meningsfullt uppdrag fick de således tänka, samtala och samskapa ett värdefullt bidrag för landsbygdsutvecklingen i Trelleborgs kommun. Det här är ett exempel på hur demokrati- och kunskapsuppdraget vävs ihop till en helhet och kopplas till lärande för hållbar utveckling. När eleverna fick möjlighet att vara med och påverka närmiljön, som är viktig för dem, väcktes

behovet av kunskap och genom kunskapen väcktes kreativiteten för att måla upp bilder av en hållbar landsbygd (jfr. Lundegård, 2021; Glawe & Selander, 2021; Dahlbeck, Håkansson & Widén, 2021). Genom dikterna kan vi förstå vad eleverna värnar om. Att inkludera dem i deras närmiljö öppnade således för ett verkligt, meningsfullt och relevant lärande. "För att hållbarhetsfrågorna ska kännas betydelsefullt för eleverna behöver de konfronteras med ett aktuellt innehåll som berör dem på riktigt" (Lundegård, 2021 s. 9). Den ämnesövergripande- och elevaktiva undervisningen skapade möjligheter för eleverna att ta initiativ och påverka, vilket relateras till begreppet agens eller handlingskompetens (Lundegård, 2021; Glawe & Selander, 2021; Dahlbeck, Håkansson & Widén, 2021).

I kommunens landsbygdsstrategi (2018) ingår olika utvecklingsområden med ett antal effektmål och aktiviteter. En aktivitet är att kommunen genomför dialogtillfällen med syfte att få fram barns och ungdomars syn på landsbygden - med fokus på utveckling och framtid. Poesislingan är således en sådan aktivitet och i landsbygdsstrategin framgår att "dialog med denna grupp måste skapas och integreras i kommunens arbete med landsbygdsutveckling." (Läs vidare i Landsbygdsstrategin för Trelleborgs kommun). Poesislingan är också ett exempel på hur kommunen omsätter barnkonventionen i praktisk handling, exempelvis artikel 12 som handlar om barnens rätt att uttrycka sin mening kring sådant som berör deras liv. I läroplanen för grundskolan framgår det bland annat att undervisningen inte bara ska förmedla kunskaper om demokrati utan också genomföras i demokratiska arbetsformer och stärka eleverna för att aktivt delta i samhällslivet (Läs mer i: LGR22).

Genom att inkludera hållbarhetsfrågor i elevernas utbildning får de kunskaper och inblick i hur de kan vara med och bidra till en hållbar värld. Enligt läroplanen är det ett av skolans uppdrag att "ge eleverna möjlighet att

utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling” (LGR22).

När eleverna får vara med och skapa poesislingan kan de omsätta sina kunskaper i praktisk handling. De får syn på hur deras bidrag gör verklig skillnad på landsbygden, vilket uppmuntrar eleverna att också tänka på andra generationer. Vad innebär ett hållbart liv på landsbygden? Hur kan platsen bli inkluderande och trivsamt för alla? Poesi blir här ett verktyg för att närma sig denna komplexa fråga och samtidigt ett sätt att fantisera och tänka kreativt kring landsbygdens utveckling på hållbar väg.

Utbildningsfilosofen John Dewey ”återkom ofta till värdet av att eleverna får möjlighet att föreställa sig och fantisera” (Caiman & Lundegård, 2018. s. 3). I nästa del berättas det om hur det gick till när eleverna fick möta författaren och skrivpedagogen Tove Berggren och delta i en kreativ poesiworkshop.

Författarbesök och kreativ poesiworkshop

Jag hade aldrig hört talas om något liknande. Ett projekt som lyfter ungas röster om sin närmiljö utanför det egna klassrummet och skolan. Dikter som alla kan ta del av, invånarna i Trelleborgs kommun och varenda en som råkar ha vägarna förbi Klagstorp. En hälsofrämjande permanent poesislinga på landsbygden, skrivna av elever i klass fyra, illustrerade av Nikki Schmidt. Dikter som oavsett årstid, väderlek eller tid på dygnet finns där. Det är så fint att jag ryser! - Tove Berggren, författare och skrivpedagog.

När eleverna träffade författaren och skrivpedagogen Tove Berggren uppstod nyfikenhet och engagemang. Det blev en kreativ workshopförmiddag med skrivövningar såväl enskilt som i grupp och många berikande och roliga samtal, bland annat om hälsa och vad som får oss att må bra. Eleverna och Tove Berggren samlade MÅBRA-ORD tillsammans på tavlan, därefter valde de ut ord som inspiration för dikterna. Barnen fick också som Tove Berggrens första exklusiva lyssnare höra kapitel 1 i hennes omarbetade bokmanus. Det var knäpptyst i klassrummet när hon läste. Därefter samtalade de om hur viktig miljön, naturen och platser är för vårt

välstånd. Samtalet blev också inspiration och eleverna samarbetade kring dikterna. "Den didaktiska poängen är att eleverna i samarbete och utbyte kan skapa ett stort antal idéer med möjlighet till korsbefruktning – att låna idéer av varandra är en tillgång" (Hasslöf, Caiman och Forss, 2021, s. 10).

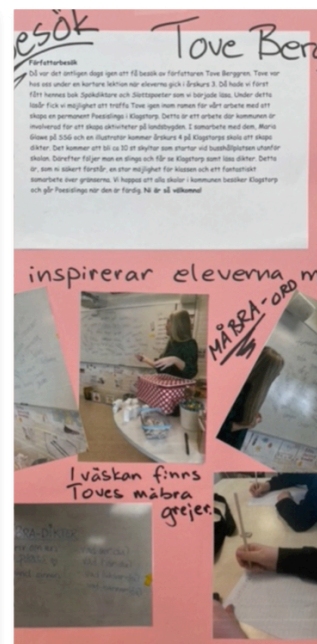
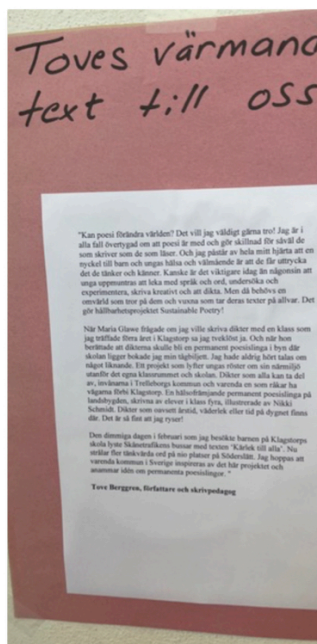

När det oväntade inträffar

Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. (LGR22 se även GY11).

Den ursprungliga idén var att även engagera elever i anpassad gymnasieskola på Söderslättsgymnasiet inriktning byggnation för att designa och tillverka stolparna (till poesitavlorna i slingan) av återbrukat trä. Samskapandet skulle bidra till ett verklighetsnära lärande där de fick möjlighet att utveckla hållbarhetskunskaper och olika förmågor som är

viktiga i vardagen och för att utvecklas som självständiga medborgare (Andersson, Klang & Östlund, 2023). Tanken var också att stärka samarbetsinriktat lärande och kamratlärande som öppnar för samtal och samarbete mellan eleverna. Tyvärr visade det sig att det inte fanns utrymme i lärarnas planering, så vi fick tänka om. Istället användes befintliga stolpar i omgivningarna samt lyktstolpar. Det är vanligt att hinder uppstår i innovationsprocesser, därför är det viktigt att kunna justera eller anpassa idéer och tillvägagångssätt längs vägen. Hela projektet inspirerar till nyskapande och skapar möjligheter för eleverna att kreativt utforska och experimentera. En vinst med att också bjuda in elever i gymnasiet är att fler får vara med och samskapa och att olika kunskaper och erfarenheter får mötas och bli en tillgång i skapandet av poesisinglan.

Det kom ett brev från författaren

Kan poesi förändra världen? Det vill jag väldigt gärna tro! Jag är i alla fall övertygad om att poesi är med och gör skillnad för såväl de som skriver som de som läser. Och jag påstår av hela mitt hjärta att en nyckel till barn och ungas hälsa och välmående är att de får uttrycka det de tänker och känner. Kanske är det viktigare idag än någonsin att unga uppmuntras att leka med språk och ord, undersöka och experimentera, skriva kreativt och att dikta. Men då behövs en omvärld som tror på dem och vuxna som tar deras texter på allvar. Det gör hållbarhetsprojektet Sustainable Poetry!

När Maria Glawe frågade om jag ville skriva dikter med en klass som jag träffade förra året i Klagstorp sa jag tveklöst ja. Och när hon berättade att dikterna skulle bli en permanent poesislinga i byn där skolan ligger bokade jag min tågbiljett. Jag hade aldrig hört talas om något liknande. Ett projekt som lyfter ungas röster om sin närmiljö utanför det egna klassrummet och skolan. Dikter som alla kan ta del av, invånarna i Trelleborgs kommun och varenda en som råkar ha vägarna förbi Klagstorp. En hälsofrämjande permanent poesislinga på landsbygden, skrivna av elever i klass fyra, illustrerade av Nikki Schmidt. Dikter som oavsett årstid, väderlek eller tid på dygnet finns där. Det är så fint att jag ryser!

Den dimmiga dagen i februari som jag besökte barnen på Klagstorps skola lyste Skånetrafikens bussar med texten 'Kärlek till alla'. Nu strålar fler tänkvärda ord på nio platser på Söderslätt. Jag hoppas att varenda kommun i Sverige inspireras av det här projektet och anammar idén om permanenta poesislingor.

Tove Berggren, författare och skrivpedagog

Invigningen av poesislingan

Vi hade en stor invigning under förra våren. Hela skolan var på plats utomhus och politiker pratade. Vår rektor och vår lärare berättade också om vårt arbete. Vi var 2 elever som fick klippa bandet och berätta att Poesislingan var invigd. - Elever, åk 4

Glädje, gemenskap och framtidshopp förmedlades när poesislingan invigdes i strålände solsken på Klagstorps skola. Elever och vuxna på skolan samt barn och vuxna i förskolan samlades förväntansfulla på skolgården.

Skolkökets personal hade dagen till ära korvgrillning utomhus och i skolans foajé bjöds det på läcker dessert, fruktbuffé och god dricka i festliga glas. Skolans rektor Mohammad Fakhro och politiker Erik Lundström höll tal, därefter fick barnen och rektorn klippa bandet tillsammans.

I poesislingan finns åtta dikter som barnen skapat gemensamt. De har även ritat bilder som inspiration för illustrationerna som finns på varje diktavla. Illustrationerna har skapats av Nikki Schmidt. I dikterna framgår barnens tankar om en hållbar landsbygd. De har fått leka och experimentera med språkets möjligheter och uttrycker i dikterna bland annat betydelsen av trygghet, vänskap, utbildning, fritid, jämlikhet och ta hand om djur och natur. Det finns även en översiktstavla med karta över poesislingan. Genom

att ta avstamp i FN:s 17 globala mål synliggörs relationen mellan det lokala och globala, vilket hjälper eleverna att se utmaningar och möjligheter både i det lilla och i det stora sammanhanget (Glawe, 2021).

En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig (LGR22).

Detta är, som ni säkert förstår, en stor möjlighet för klassen och ett fantastiskt samarbete över gränserna. Vi hoppas att alla skolor i kommunen besöker Klagstorp och går Poesislingan. Ni är så välkomna! - Gitte Svärd, Förstelärare, Klagstorp skola.

Hållbar poesi på landsbygden

Den kunskap som barn och unga har om sin egen livsmiljö behöver lyftas fram och tas tillvara. [...] Tillsammans med lärare, arkitektur- och kulturpedagoger eller andra kompetenta vuxna, kan barn få hjälp att lära känna, upptäcka och reflektera kring en plats eller miljö (Boverket, 2023).

Genom elevernas medskapande i poesislingan tas deras tankar och idéer på allvar och bidrar till att skapa möten med poesi på en oväntad plats. Genom att placera dikterna i närheten av skolan och i en slinga mellan husen och ängarna sänks tröskeln för att möta poesi. Poesislingan är tillgänglig och öppen för alla. Den kan utmana våra föreställningar på många sätt; var finns poesi?, hur kan man läsa poesi? och vad kan poesi vara när eleverna får klä sina tankar och känslor i ord? Poesin på landsbygden ”ger oss möjligheter att möta poesi även när vi inte aktivt söker den”, på en oväntad plats och kanske vid ett oväntat tillfälle (jfr. Höglund & Jusslin, 2023. s. 185-186).

Genom poesin och teckningarna gestaltas vad som är viktigt för eleverna. De får möjlighet att påverka och bidra till landsbygdsutvecklingen på ett kreativt och nyskapande sätt. ”Att engagera barn i sin närmiljö är en central del i arbetet med att säkerställa att landsbygden i Trelleborg är livskraftig, inkluderande och hållbar” (Trelleborgs kommun, 2024).

Eleverna är således med och lyfter fram hur kulturen kan ge en djupare mening till platsen och bidra till en inspirerande och engagerande aktivitet för alla på landsbygden. Här får naturen möta kulturen. Ett lekfullt och samtidigt tankeväckande inslag. Poesin reflekterar deras tid här och nu och ger samtidigt hopp om en hållbar framtid. Poesislingan öppnar för både reflektion och eftertanke samt rörelseglädje. Eleverna bjuder helt enkelt in till en annorlunda läsoplevelse. När elevernas poesi syns i det offentliga rummet blir platsen mer inspirerande och välkomnande.

Poesislingan ger en annorlunda, estetisk och kulturell dimension på landsbygden som både invånare och besökare kan uppskatta. Eleverna kan genom det här samskapandet bli nyfikna på hållbarhet och bli delaktiga i viktiga samhällsfrågor. ”I den rasande förändringstakt vi konfronteras med behöver eleverna redan i skolan få tränas i innovation” (Lundegård, 2021. s. 11). Vi behöver således erbjuda eleverna en undervisning som inspirerar och möjliggör för dem att fantisera och experimentera om riktningen framåt och bli medskapare till nya berättelser om framtiden (Lundegård, I. Urbas, A. Malmberg, C. & Hasslöf, H. 2021). Att få vara med och skapa poesislingan har betytt mycket för eleverna. Det framgick tydligt när de berättade om projektet på poesifestivalen i Trelleborg; ”Genom att skriva dikter blir våra röster hörda och vi har mycket viktigt att säga.”

”Om vi menar allvar med att [...] åstadkomma en långsiktig hållbar samexistens mellan natur och kultur, stad och landsbygd, jord, växer, djur och människor, kräver det att vi möjliggör för barnens egna tankar att få ta plats, sätta spår och göra skillnad” (Dahlbeck, Håkansson & Widén, 2021. s. 98).

Sustainable Poetry

Skolans mål är att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden. Målet är också att varje elev har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv samt att lärare verkar för att utveckla dessa kontakter (LGR22).

Sustainable Poetry är en ideell förening som driver projektet Sustainable Poetry - ett samskapande kultur- och bildningsprojekt som lyfter barns och ungas röster för en hållbar framtid och stärker deras medskapande i demokratin och samhällsutvecklingen på hållbar väg. Projektet bidrar till att stärka lärande för hållbar utveckling (LHU) i förskola och skola och genomförandet av mål 4 och delmål 4.7 i Agenda 2030.

Genom ett dynamiskt samskapande mellan förskola och skola, föreningsliv och andra omgivande samhällsaktörer främjas barns och ungas bildningsresa och kunskapsresa samtidigt som de ges möjlighet att vara med och skapa nya mötesplatser där de kan göra sina röster hörda. Poesislingan i Klagstorp är en sådan plats. En viktig del i arbetet med poesislingan har varit att eleverna fick tillgång till olika kulturella och konstnärliga uttrycksformer och möjligheter till eget skapande i skolan. Läs mer här: <https://sustainablepoetry.se/poesislingan-i-klagstorp/>

Poesifestivalen, som årligen arrangeras av föreningen, är en mötesplats och arena där barn och unga kan göra sina röster hörda och knyta viktiga kontakter med aktörer i det omgivande samhället. Poesi, hållbarhet och ung demokrati är i fokus och skapar broar mellan generationer *för en hållbar framtid*. Mer information om föreningens arbete finns här: www.sustainablepoetry.se

Referenser

Alfredsson, J. & Pennlert, J. (Red.) (2023) *Poesins platser. Om diktens betydelse i perifera och populära rum*. Daidalos: Göteborg.

Andersson, A-L. Klang, N. & Daniel Östlund. (2023) Inkludering och delaktighet i skolans arbete: perspektiv och betydelse. *Ingår i Lärportalen. Modul: Modul: Utveckla arbetet i anpassade skolformer, del 4*: <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/Po5120758>

Boverket (2023) *Barnkonventionen försvarar barns rättigheter i den byggda miljön*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/barnkonventionen/rattigheter/>

Caiman, C. Hasslöf, H. & Forss, K. (2021) Estetiska uttrycksformer, kreativitet och nya berättelser. Ingår i *Lärportalen. Modul: Hållbar utveckling, del 7*. Skolverket. <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/Po3WCPLAR151701>

Caiman, C. & Lundegård, I. (2018) Kreativitet för hållbar utveckling. *Ingår i Lärportalen. Modul: Hållbar utveckling, del 6*. <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/Po3WCPLAR114124>

Dahlbeck, P. Håkansson, F. & Widén, P. (2021) *Hållbar utbildning för hållbar utveckling - i förskola och skola*. Studentlitteratur: Lund.

Glawe, M. (2021) Sustainable Poetry: Barns och ungas röster för en hållbar framtid. Ingår i *Lärportalen. Modul Hållbar utveckling, del 7, B: Röster från praktiken*. Skolverket. <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/Po3WCPLAR151702>

Glawe, M. & Selander, S. (2021) *Innovativ design för lärande*. Liber: Stockholm.

Höglund & Jusslin, 2023. Poesi som muralmålning: konstverket Reading list och dess poesisidaktiska potentialer. Ingår i Alfredsson & Pennlert. (Red.) *Poesins platser. Om diktens betydelse i perifera och populära rum*.

Lundegård, I. (2021) Demokrati i praktiken - Polhemskolans arbete med skolskogen. Ingår i *Lärportalen. Modul Hållbar utveckling*, del 3. Skolverket <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/Po3WCPLAR149585>

(Lundegård, I. Urbas, A. Malmberg, C. & Hasslöf, H. (2021) Didaktiska utmaningar och perspektiv på hållbar utveckling. Ingår i *Lärportalen. Modul Hållbar utveckling, del 1*. Skolverket. <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/Po3WCPLAR149582>

Skolverket (2011). *Läroplan för gymnasieskolan*. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Skolverket.

Sustainable Poetry: www.sustainablepoetry.se

Trelleborgs kommun (2018) *Landsbygdsstrategi för Trelleborgs kommun - Utveckling som främjar en kommun i balans*. <https://www.trelleborg.se/wp-content/uploads/2020/06/landsbygdsstrategi-for-trelleborg-utveckling-som-framjar-en-kommun-i-balans.pdf>

Trelleborgs kommun (2018) *Handlingsplan för landsbygdsutveckling 2018-2028*. <https://www.trelleborg.se/wp-content/uploads/2020/06/handlingsplan-for-landsbygdsutveckling-2018-2028.pdf>

Trelleborgs kommun (2024) *Poesislingan i Klagstorp*. <https://www.trelleborg.se/uppleva-gora/kultur/poesislingan-i-klagstorp/>

en hälsofram
landsbyg
alla kan

